seisus niisama auus on, kui iga teine seisus, ja et põllumees igas kohas niisama mees on kui teine, kui ta aga oma seisuse tarwis tubliste on õppinud ja oma ametit hoolega ja truusega peab. On põllumees säälsamas koolis käinud, kus kaupmees ehk mõne muu seisuse mees, siis peetakse temast kaa niisama palju lugu.

Kui mõtleja mees, oli Wäljaotsa Jüri seda, mis siin praegu olen ütelnud, läbi mõtelnud ja sest aru saanud. Selle pärast soowis ta, et tema poeg tubliks põllumeheks hakkaks. Ta tahtis teda aga koolitatud põllumeheks teha. Et Jaan kihelkonna koolis juba Saksa keelt oma jagu oli õppinud, wiis isa teda weel linna kreiskooli, mis ta ka kolme aastaga läbi tegi. Seda wiisi olli ta kaheksateistkümmend aastat wanaks saanud, ja tuli oma isa juure kodu, kus ta maja töös ja talituses igal pool isale abiks ja nõuuks oli. Jaan oli waimu poolest oma isa poeg ja tundis isa sõnu tõe olewat, kui see talle ette harutas, et põllumehe seisuses tema kõige kindlamat leiba wõib leida. Selle pärast ei olnud tal midagi selle wasta ütlemist, kui isa soowis, et ta tema koha päranda-jaks peaks jääma. Teraste meelega oli Jaan ka ise linna elu tähele pannud ja ära tunnud, et ta parem ühtigi ei ole kui maal, waid mitmest tükist, nimelt elukombete poolest, weel halwem. Ta jäi hää meelega isa juure ja ei häbenenud ialgi kät tööle panna, kus seda waja oli.

Wäljaotsa Jüri maa pääl elasiwad ka mitu saunameest. Neile andis ta igaühele tük keje põldu kätte, mis nad oma jaoks wõisiwad harida ja sest

omale elu ülespidamist saada. Ka selle poolest oli siis Jüri mitmele rendiperemehele ja pärismaapida-jale eesmärgiks. Mitmed teewad nõnda, et, kui koha wõtawad, siis kõik waesed wabadikud ehk sau-nikud minema wihuwad, ehk küll neil sagedaste wõi-malik küllalt oleks, neid oma krundi pääl pidada. Just siin on jälle üks asi meie rahwa juures, mis parandada tahab. Eigimese armastust on wäga wähe leida. See, kes jõukama järje pääle on saanud, ei hooli enam waesemast midagi. Ta wõib köwa südamega päält kuulata, kui waene tema käest põllu-serwakest ehk heinamaa-lapikest palub ja selle eest nii ja nii mitu päewa talle töösse tulla lubab, aga ta ei täida mitte tema palwet. Waene wabadik peab silmaweega ja südame-walu ga ära minema ja ei tea mitte, kuida ta eestulewal aastal peab elama, sest et kõik ülespidamise lootus otsas on. Seda wiisi sünnib sagedaste.

Nii ei olnud Jüri mitte. Maa-lapikesed, mis tal enesel just mitte häda pärast tarwis ei olnud, andis ta wabadikkude kätte, et nad ka wõisiwad elada. Ta laskis neid selle eest enesele tööpäiwi teha, mis ka temale jälle kasuks oli. Üks käsi peseb teist, ütleb wanasõna; see tähendab siin niisama palju kui: Üks inime aitab teist. See on ju risti-rahwa kohus, et seda wiisi tehtakse. — —

Taga teisel pool wälja otsas wasta metsa elas Jüri krundi pääl saunamees Jaak oma wäikse tütre Tiinuga, kes ilus tütarlaps oli ja nagu maasikas õitses. Saunamees Jaak oli enne, kui ta naese-meheks sai, naabrikihelkonna-koolmeistri juures sula-